У пошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-3740
Тел. з Ню Йорку: BArcly: 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVII. П'ЯТНИЦЯ, 17-го КВІТНЯ 1970 Ч. 68. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, APRIL 17, 1970 No. 68. VOL. LXXVII.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Четвер, 16 квітня 1970

В АМЕРИЦІ

ЗСА ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ КАНАДИ в справі Арктики. Державний підсекретар в політичних справах Алексіс Джансон вислав ноту до канадійського амбасадора у Вашингтоні Марселя Кадіє, в якій запротестував проти того, що Канада проголосила свою владу над міжнародними водами в Арктичному океані. Представник Канади не склав жадної заяви в цій справі. Канадійський прем'єр П'єрр Еллiотт Трудо вніс законопроєкт, згідно з яким оголошується канадійську владу над всіми замерзлими і незамерзлими водами у віддалі 100 морських миль від канадійської території.

В СЕРЕДУ 15-ГО КВІТНЯ СКІНЧИВСЯ РЕЧЕНЕЦЬ, до якого треба було вносити податкові заяви та просити про зворот податку, коли його переплатиться. До півночі в середу мусіли внести податкові заяви 77 мільйонів американських родин або самітних осіб. До п'ятниці, 10-го квітня, внесли були податкові заяви тільки 52.3 мільйона осіб, а решта, це значить ціла третина, мала виконати свій обов'язок в останніх кількох днях. До п'ятниці Податковий Уряд виплатив податкових зворотів на суму 7.8 більйона, на 31.7 відсотка більше, як в 1969 році в тому самому часі.

СЕНАТ БІЛЬШІСТЮ 50-ОХ ДО 35-ОХ голосів обмежив витрати на телевізійну й радіову кампанію тих всіх, які кандидують на федеральні виборні становища. Згідно з ухвалою Сенату кандидат на сенатора або на конґресмена зможе витратити на радіову й телевізійну рекляму по 7 центів за кожний голос, який він дістав був в останніх конґресових виборах. Це буде майже на половину менше від того, що видавали кандидати в 1968-му році. Політична кампанія в 1968-му році коштувала 300 мільйонів долярів, на 100 відсотків більше, як в 1956-му році. Демократи за обмеження видатків на виборчу кампанію, бо вони мають мільйони дефіциту з попередніх років. Республіканці проти обмежень, бо вони мають фонди.

ПАЛАТНА КОМІСІЯ СПОСОБІВ І ЗАСОБІВ схвалила плян суспільної опіки, який вніс до Конґресу президент Ніксон. Цю Комісію очолює конґресмен демократ Вілбур Д. Міллс. Згідно з цим пляном людина з 4-ох осіб мусіла б мати запевнений прибуток принаймні 1,600 долярів річно, який походив би із заробітків або з державних фондів. Ця комісія після переведених переслухань ухвалила вислати цей проєкт до повної Палати, де може відбутися шестигодинна дискусія над законопроєктом, але не можна буде схвалити жадних поправок. Противники можуть домагатися віділання проєкту назад до Комісії, або його схвалити або відкинути, якщо матимуть більшість. Передбачають, що цей проєкт схвалить Палата.

У СВІТІ

ДО ВІДНЯ ПРИБУЛИ вже голови американської і совєтської делеґацій на конференцію про припинення переґонів в атомовому озброюванні, Джералд Смит і Владимір Семйонов. Вони обидва були головними делеґатами на американсько - совєтських підготовних нарадах у Гельсінках у Фінляндії в листопаді - грудні минулого року. Тепер у своїх вступних прилюдних заявах вони обидва заявили свою добру волю й діловий підхід до проблеми обмеження офензивних і дефензивних родів атомової зброї. Але всі фахівці передбачують довгі - довгі наради з мінімальними, якщо взагалі з будь - якими, позитивними вислідами.

У МОСКВІ ПРИЙМАЮТЬ Генрі Форда, „акулу капіталізму", наче президента чужої великодержави. Він прибув туди з своєю дружиною, донькою і трьома членами дирекції компанії Форда. За газетними вістками — переговори з Фордом і його прибічниками стосуються заснування в СССР фабрики найбільших вантажних авт з початковою річною продукцією по 150.000. Форд мав би її зорганізувати й фінансувати.

ІЗРАЇЛЬСЬКИЙ МІНІСТЕР ВІЙСЬКОВИХ СПРАВ МОШЕ ДАЯН ВИСТУПИВ публічно проти „совєтизації" єгипетських збройних сил, при чому застерігся, що присутність тисячів совєтських військовиків в Єгипті не може спинити плянів ізраїльського командування — бомбардувати єгипетські військові цілі, — як довго Єгипет не погоджується на зберігання воєнного перемир'я.

АМБАСАДОР ЗСА ДЖЕРОМ ГОЛЛЕНД У ШВЕЦІЇ СКЛАВ вірчий документ королеві Густавові Адольфові VI. Юрба шведських комуністів і „в'єтніків", зібрана перед королівським палацом, викрикувала на адресу Голленда зневажливі слова, як проти мурина. Шведський уряд рішив перепросити Голленда за це. Це вже четвертий з черги мурин, призначений президентом Ніксоном на амбасадорське становище.

„АПОЛЛО 13" ЗБЛИЖАЄТЬСЯ ДО ЗЕМЛІ, НЕБЕЗПЕКА ЩЕ НЕ МИНУЛА

Гюстон, Тексас. — 15-го квітня космічний корабель „Аполло 13" та приєднаний до нього малий місячний модуль вертаються до землі, де астронавти мали б осідати на Тихому океані коло американського острова Самоа в п'ятницю 17-го квітня коло полудня. „Аполло 13" перебув критичну хвилину 15-го квітня, коли вистрілом окремої ракети поправив напрям свого лету так, що летить до Землі. Коли б ця поправка лету була не вдалася, то „Аполло 13" був би полетів в космос попри Землю, де був би пропав. Астронати Джім Ловелл, Фред Гейз і Джек Свайґерт роблять тільки те, щоб „Аполло 13" зберігав правильний напрям, та щоб якнайбільше о щ а д ж у в а т и кисень і електричний струм аж до хвилі, коли зможуть осісти на океані. Астронавти поправили напрям лету о годині 11:31 по півночі 15-го квітня (за східнім часом). Місячний модуль називається „Акварій", а командний корабель „Одіссей". „Акварій" — це рятунок для астронавтів, бо там вони перебувають, в и к о ристовуючи той кисень і ту електрику, якими вони мали користуватися під час побуту на Місяці. Коли б подібна катастрофа на „Аполло 13" сталася була під час поворотної дороги астронавтів, то вони були б загинули, бо не мали б тих запасів кисню і електричного струму, які зберігалися в „Акварії". Коли астронавти зближатимуться будуть до земної атмосфери, вони мусітимуть пересісти до „Одіссея", який має охоронні охолоджуючі засоби, чого не має „Акварій". Це буде ще одна критична хвиля для астронавтів. Небезпека буде і тоді, коли астронавти осідатимуть на океані. Чужинні кораблі, французькі й совєтські, запропонували свою допомогу при виловлюванні астронавтів із води. Цілий світ турбується долею астронавтів, в багатьох містах моляться про щасливий їх поворот.

На цій світлині три фахівці від космічних летів із Крайової Аеронавтичної і Космічної Адміністрації (зліва направо): Крістофер С. Крафт — директор Центру Космічних Летів, Джеймс МекДівітт — керівник програми і Сайгард Сйоберґ — директор летів.

В Сенаті обережно схвалюють номінацію Блекмуна

Вашинґтон. — І консервативні й ліберальні сенатори схвалюють те, що Президент найменував на суддю Найвищого Суду ЗСА Гаррі А. Блекмуна, але роблять це обережно, бо цього навчили їх випадки з двома попередніми номінаціями, які вкінці були відкинені Сенатом, хоч спочатку виглядало, що будуть затверджені. Провідник республіканців в Сенаті сенатор Гю Скотт із Пенсильвенії зараз по номінації хвалив суддю Каревелла, але вкінці побачив, що його Сенат не затвердив. Скот обережно хвалив Блекмуна, кажучи, що кінцевий осуд зробить аж після переслухань в Правничій Сенатській Комісії. Ця Комісія зможе почати переслухання аж через тиждень, бо тепер і в найближчому тижні працюватиме над проєктом реформи вибору Президента. Голова цієї комісії сенатор Джеймс О. Істленд не склав жадної заяви в справі нової номінації.

Конґресмен Форд домагається суду над суддею Найвищого Суду Даґлесом

Вашинґтон. Провідник республіканців в Палаті Репрезентантів конґресмен Джеральд Р. Форд виголосив в Палаті промову, в якій оскаржував 71-річного суддю Найвищого Суду ЗСА Вілліяма О. Даґлеса в такій поведінці, за яку його повинен судити Конґрес. Він сказав: „Коли б Палата голосувала тепер над тим, чи судити В. О. Даґлеса, то я голосував би „за". Форд закидає судді Найвищого Суду Даґлесові те, що в своїх писаннях схвалює революційні виступи лівих елементів в цій країні та його зв'язок із фундацією, яка фінансувала касино в Ляс Веґас. В четвер, 16-го квітня мали внести резолюцію, підписану 50 конґресменами, в якій домагаються суду над суддею Даґлесом. Голова Правничої Комісії в Палаті конґресмен Еменюел Селлер неприхильно висловився про цю резолюцію, сказавши, що це пімста за те, що Сенат відкинув аж дві номінації президента Ніксона на суддів Найвищого Суду ЗСА.

УККА видав англомовний меморандум про Леніна

Ню Йорк. — Український Конґресовий Комітет Америки видав у квітні 1970 року важливу публікацію англійською мовою, під назвою в перекладі: „Ленін — організатор комуністичного терору і народовбивства. - Аналіза ленінських думок та політики, в 100-річчя з часу його народження. „Меморандум". Публікація являє собою брошуру великого формату на 8 стор., в твердій обкладинці, з такими підзаголовками: „Вступ", „ЮНЕСКО і фанфари ленінського симпозіюму", „Ленін — терорист", „Ленін агресор", „Ленін і Права Людини". В меморандумі наведено багато цитат із писань організатора й надхненника створення та дій кривавої ЧЕКА Леніна, викривається його народовбивча політика супроти не-російських народів, його підступні обіцянки дати працюючим свободу й рівноправність, його напади на релігію тощо. Меморандум УККА демаскує заходи Москви пропаґувати Леніна за кордоном, як „гуманіста". Видання розсилається з Канцелярії УККА не лише до ЮНЕСКО та Секретаріяту й діячів ОН, але й до всіх посольств і амбасад у ЗСА і в деяких інших країнах та до інших відповідних інституцій, як і до головних бібліотек у різних містах та при деяких коледжах.

Папа бачить загрозу нового розколу в Католицькій Церкві

Рим. — Промовляючи до кількох тисяч прочан у соборі святого Петра у Римі в минулу середу 15 квітня ц. р., Папа Павло VI висловився дуже критично, але й дуже песимістично про теперішній фермент в Католицькій Церкві. Він твердив, що такі самі характеристичні познаки ферменту попередили розкол, який стався у 16-му сторіччі (виступ Лютра 1517 р. й інших провідників протестантського руху). Папа Павло VI таврував факт, що заперечується авторитет вищих церковних чинників щодо правильного з'ясовування святих книг, традицій та існуючих різних розпорядків у Церкві. Коли, казав він, всі ці речі „переходять під безпосередній суд нижчих духовників і світських вірних, то виринають „тисячі різних взаємосуперечних інтерпретацій", які доводять до заколоту. Папа запитував „Чи цього хотів Христос?" і твердив, що „між Христом і християнами знаходиться важлива сила авторитетного вчення, себто церковна єрархія".

Арабські демонстранти в Йорданії пошкодили амбасаду ЗСА

Аммaн, Йорданія. — Коло 10,000 демонстрантів, що складалися із студентів та членів арабських революційно-партизанських організацій, вибили вікна в американській амбасаді у столиці Йорданії Аммані, вдерлися до середини й понищили її внутрішнє у л а д ж е н н я, здерли американський прапор і вивісили на його місці прапор палестинських націоналістів. Інша група демонстрантів підпалила американський культурний центр. Спалено теж три автомобілі американської а м б а с а д и. Шкоди обраховують на понад 100.000 дол. Викликане військо привернуло порядок; є побиті й поранені. З персоналу американської амбасади ніхто фізично не потерпів. Йорданський уряд зібрався на надзвичайне засідання. Король Гуссейн переслав листа до американського амбасадора Г а р р і с о н а Саймса з перепросинами та висловленням жалю з приводу тієї демонстрації. Безпосередньою причиною того протиамериканського в и б у х у був заповіджений приїзд до Амману асистента державного секретаря для справ Близького Сходу, Джозефа Сісско, і підбурливі радіоавдиції арабських екстремістів з Каїро. Радіо партизанської організації Аль Фатах закликало просто до „революційної відповіді" на нібито американські заходи „накинути" арабам порозуміння з Ізраїлем. Тому демонстранти несли транспаренти і викрикували „Ми не піддамося" „Геть Сісско" та „Сісско до дому!" Тим часом Джозеф Сісско перевів довгогодинні наради в Єрусалимі з ізраїльським прем'єром Голдою Меїр, міністром закордонних справ Аббою Ебаном і міністром військових справ Моше Даяном.

15 европейських держав таврують Грецію за ставлення до в'язнів

Страсбурґ. — 17-тичленна міністерська Комісія Европейської Ради натаврувала 15-ма голосами проти двох Грецію за поведення супроти політичних в'язнів, за побої під час поліційного слідства й умовини, існуючі в грецьких кацетах та взагалі за нехтування конвенції про права людини. Резолюція Европейської Ради покликається на матеріял, зібраний Комісією Об'єднаних Націй щодо людських прав та Міжнародним Червоним Хрестом. „За" ту резолюцію голосували: Австрія, Британія, Т у р е ч ч и н а, Швайцарія, Швеція, Норвегія, Голляндія, Італія, Мальта, Люксембурґ, Ісляндія, Ірляндія, Західня Німеччина, Данія і Бельгія. „Проти" заявилася Франція і Кіпр. Резолюція стверджує, що Греція порушила европейську конвенцію щодо людських прав. До резолюції добавлено документ на кругло 1.200 сторінок із наведенням зізнань багатьох свідків, колишніх грецьких в'язнів.

КОНЦЕРТ Е. ЗАРИЦЬКОЇ В НЮ ЙОРКУ

Евгенія Зарицька, наша знана співачка, безперервно концертує з успіхом в Европі. В її короткому побуті в Америці Е. Зарицька зможе дати ледви 3 - 4 концерти з новою, незвичайно цікавою програмою.

Український Музичний Інститут Америки, Інк., влаштовує концерт Е. Зарицької 10 травня, 1970, о год 7-ій вечора в залі Українського Інституту Америки, Е. 2 — 79 вул. в Ню Йорку.

У Ню Йорку відбувся семінар проти наркотиків

Ню Йорк. (Г. Д.) — У неділю 12 квітня, з ініціятиви Асоціяції Українських Учителів та ін. українських організацій, відбувся в залі Народного Дому при 2-ій евню семінар для поборювання наркоманії. Семінар, що його відкрив п. А. Ластовецький, розпочав молитвою о. Дибка з церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку. Потім присутні, а тому багато української молоді, дивились протинаркоманний к і н о ф ільм про шкоду від наркотиків, про їхні властивості та про порушування нервової й ін. систем в людському організмі говорили пп. І. Раковський, д-р А. Тершаковець, д-р Рогожинський. Отець Дибка в своєму слові підкреслив, що звернення деякої частини молоді до наркотиків свідчить про її духову пороожнечу, про затрату почуття вартости й мети життя, і тому в українській спільноті українські Церкви повинні звернути на такі прояви особливу увагу. Потім А. Ластовецький представив зібраним двох молодих колишніх наркоманів - американців, які вже вилікувалися і які перестерігали молодь від хибного і страшного шляху. Учасники семінару підписали звернення до керівника поліції міста Ню Йорку та голови міської управи п. Ліндзі, в якому прохається приділювати більше уваги в поборюванні наркотиків. Асоціяція Українських Учителів та ін. зацікавлені організації плянують незабаром влаштувати ще декілька таких семінарів. Зацікавлені можуть писати на адресу Українського Інституту Америки: 2 Схід 79 вул. в Ню Йорку, додаючи на адресі слово „Драґс". чи „Наркотик".

В ДІТРОЙТІ ВІДБУЛИСЯ ВСЕГРОМАДСЬКІ ЗБОРИ ЗА ЗДІЙСНЕННЯ ПАТРІЯРХАТУ УКЦ

Дітройт, Миш. (В.П.) — Кругло 250 осіб взяло участь у Всегромадських Зборах за здійснення Патріярхату Української Католицької Церкви, що відбулися тут в неділю, 12-го квітня 1970 року, в залі Української Вищої Школи ОО. Василіян при вул. Генлей. Збори влаштував відділ Т-ва за Патріярхальний Устрій УКЦеркви в Дітройті, при співучасти обох Відділів УККА та під патронатом Координаційної Комісії Канади і ЗСА за Патріярхат УКЦ. Д-р Богдан Лончина, голова місцевого відділу Т-ва за Патріярхальний Устрій УКЦ, відкриваючи Збори, запросив до Президії: о. прелата Михаїла Бохневича, о. ігумена Інокентія Лотоцького, ЧСВВ, о. сов. Івана Прокоповича, д-ра Юрія Пелеха, голову Коорд. Комісії (Торонто), д-ра Юрія Городиловського, заст. голови Комісії (Чикаго), Євгена Мастикаша, секретаря Комісії (Торонто), інж. Василя Колодчина, голову Метрополітального Відділу УККА, та інж. Богдана Федорака, голову УККА Схід і Гемтремк.

Збори були попереджені молитвою, що її провів о. І. Лотоцький. У вступному слові д-р Б. Лончина вказав, що збори будуть присвячені справам, що їх схвалила Друга Сесія Координаційної Комісії в Дітройті напередодні Зборів, а також поставі Митрополита Амврозія Сенишина, що підписав прохання до Папи за піднесення до гідности патріярхату Українську Католицьку Церкву. Тим завершено одностайність українського Єпископату УКЦ. Вістку присявні приняли спонтанними оплесками.

Д-р Юрій Пелех, якого першого запрошено до слова, свою промову базував на постановах Синоду Єпископату УКЦеркви з 4-го жовтня 1969 року. Важливість Синоду полягає на схваленні патріярхального устрою УКЦеркви. Чим було б привернене право Українського Єпископату говорити в імені Української Церкви, що було надане з визнанням Київської Митрополії за Ярослава Мудрого та князя Ізяслава. Ми повинні покласти собі за обов'язок в міру даних нам спроможностей допомагати нашому Єпископатові в акції привернення цих прав.

(Закінчення на стор. 4-ій)

З'їзд Делеґатів ОУА „Самопоміч" перевибрав Управу

Ню Йорк. — В суботу 11-го квітня 1970 р. відбувся тут в Українськім Народнім Домі 14-ий Загальний З'їзд Делеґатів ОУА „Самопоміч", в якому взяли участь 40 делеґатів з 58 голосами. Заступлених було 12 Відділів Об'єднання. У З'їзді взяв участь, як гість, голова Екзекутиви Т-ва Української Кооперації інж. Дмитро Григорчук. З'їзд пройшов у діловій, дружній атмосфері. Перевибрано Управу, що її очолює дир. Степан Спринський. Наради закінчено о год. 9-ій веч., після чого відбулася спільна вечеря делеґатів і гостей. Подробиці З'їзду будуть подані в дальших дописах.

Ректор УВУ проф. В. Янів завершує свою поїздку по ЗСА і Канаді

Ню Йорк. — Продовжуючи свою поїздку по ЗСА і Канаді, проф д-р Володимир Янів, ректор Українського Вільного Університету прибув з Канади до Ню Йорку, щоб взяти участь в нарадах Президії Секретаріяту СКВУ в середу 15 квітня ц. р., в зустрічі з колишніми студентами й абсольвентами УВУ в Ню Йорку у п'ятницю 17-го квітня та в Зборах Головної Ради Наукових Товариств ім. Шевченка в суботу 18-го квітня. З Ню Йорку проф. В. Янів виїде до Вашинґтону й Філядельфії.

З метою популяризації діяльности УВУ з його алюмнами проф. В. Янів відвідав досі українські осередки у Клівленді, Дітройті, Ст. Пол — Міннеаполісі, Вінніпеґу, Торонті, Оттаві й Монтреалі, відбуваючи в усіх цих місцевостях зустрічі з громадянством і подекуди також із самими алюмнами УВУ, як також із студентами американських і канадійських університетів. Після загального з'ясування ректором УВУ проф. В. Яневим ситуації УВУ на тлі нашої дійсности, відбувалися над порушеними питаннями основні дискусії, в яких виявилося широке зацікавлення діяльністю й завданнями УВУ. В усіх названих вище місцевостях вже постали комітети для організації алюмнів УВУ з тенденцією не обмежувати їх діяльности до самих тільки кол. студентів УВУ, але приєднувати теж і прихильників УВУ, які за щорічну вкладку отримували б усі видання УВУ (в 1969 р. УВУ видав сім книжок). Усі створені досі комітети алюмнів і прихильників УВУ будуть завершені їх об'єднаннями в ЗСА і в Канаді і співпрацюватимуть з делеґатурами УВУ на цих теренах, в яких гуртуються професори УВУ поза Мюнхеном. В зустрічах ректора В. Янева із студентами останні цікавилися широко можливостями доповнювання чи й закінчування студій в УВУ, дипломи якого є визнавані державними чинниками в різних країнах Заходу. Виявилося також широке зацікавлення студентів літніми високошкільними курсами українознавства, які відбуваються кожного року у Мюнхені і в минулому році притягнули учасників з понад двадцять країн світу. Зокрема інтересувалися тим, що на курсах поруч з українознавчими викладами відбуваються також світоглядові семінарі, присвячені проблемам сучасної духовости, що їх започатковано у Мюнхені під керівництвом проф. Олександра Кульчицького. Зголосилося багато охочих взяти участь в літніх курсах УВУ і вже цього року організуються спеціяльні поїздки до Мюнхену. Президія ЦЕСУС-у звернулася до УВУ з проханням зорганізувати аналогічні курси ще цього року на Союзівці для ЗСА. Обговорювано також участь професорів УВУ у працях студентських конґресів, зокре-

проф. д-р В. Янів

(Закінчення на стор. 4-ій)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢.

Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Обласний партикуляризм

У реакції на відкинення Сенатом кандидатури Гаролда Карсвелла до Найвищого Суду, президент Ніксон вказав на прикре й небезпечне явище: роз'єднання в народі за географічним принципом. Президент Ніксон заявив, що він прийшов до переконання, що в теперішньому складі Сенату ніякий кандидат на найвищого суддю, який походить з Півдня, не має шансів на успіх, і тому він запропонує наступного кандидата з-поза Півдня, з тим, щоб знову ж таки була це особа такого самого консервативного світогляду, як має його він і як його мають Клемент Гейнсворт і Гаролд Карсвелл, що їм Сенат відмовив затвердження. Ніксон це й зробив, запропонувавши на нового кандидата до Найвищого Суду Гаррі Блекмуна з Міннесоти.

Дармащо деякі сенатори з обох партій заперечили, що вони, голосуючи проти Карсвелла, керувалися територіяльним партикуляризмом, Ричард Ніксон, людина з високим почуттям відповідальности, не схопив свого закиду з повітря. Хоч 105 років минуло від кінця Громадянської війни в Америці і хоч расова проблема в Америці перестає бути взагалі найголовнішою проблемою країни і народу, проте й досі існують психологічні різниці, пов'язані з американським Півднем, як поняттям консерватизму, і Північчю, як поняттям лібералізму. Тому, наприклад, зрозумілим було, що сенатор Едвард Брук, республіканець з північно - східнього Массачусетсу, голосував „проти" Карсвелла, бо він — мурин, який у расовій проблемі мусить іти з лібералами. Але коли „проти" голосували також демократичні сенатори Вілліям Спонг з Вірджінії і Дж. В. Фулбрайт з Аркензо, то вони можуть мати поважні труднощі від своїх південних виборців.

Заява президента Ніксона була доказом його великої зручности, як тактика на внутрішньоамериканському терені. З прогри вже другого свого південного кандидата він зробив політичний капітал, щоб з'єднати собі 70 мільйонів мешканців південних стейтів. Виступивши гостро проти легковаження їх більшістю сенаторів і обіцявши їм, що вони діждуться свого справедливого представництва у Найвищому Суді. Президент напевно мав на увазі, що найвищий суддя Юго Блек має 84 роки, а 72-літній Вілліям Даглес поважно хворий на серце. Обласний партикуляризм був нещастям для багатьох народів — німців, італійців, ще тепер є нещастям для ірляндців, але знаємо його найболючіше ми, українці. Обласний партикуляризм і американському народі не грізний — це вже його останні відблиски. Гостра пересторога Ніксона перейде до історії, як атака проти анахронічного залишку з-перед трьох поколінь.

Ні війна ні мир

У вістках з Близького Сходу „почесне" місце займають майже щоденні повідомлення про ізраїльські налети на різні єгипетські бази, про відплатні єгипетські рейди чи різні акти терору. Всі розмови про замирення ні до чого не довели. Ключ ситуації, очевидно, знаходиться в руках Москви. Совєтський міністер закордонних справ Андрей Громико буцімто одверто заявив демократичному кандидатові на сенатора з Ню Йорку, Теодорові Соренсенові, що він „не сподівається" скорого замирення на Близькому Сході, але „сумнівається" також, що прийде там до нової одвертої війни. Іншими словами ні мир, ні війна.

Але це не дуже вигідна розв'язка для безпосередньо двох заінтересованих сторін. Стан перманентного напруження коштує Єгиптові кругло 1 більйон долярів річно на військові видатки, що злівечує основну ціль переведеної Нассером 18 років тому революції, націленої на модернізацію Єгипту. Знову ж Ізраїль не може розраховувати на свою перманентну мілітарну перевагу над арабським світом. Стан ні війни ні миру небезпечний, бо це приповідка „бочка пороху", яка може вибухнути з будь-якої непередбаченої причини, особливо, коли в Ізраїлі, як і в Єгипті та Сирії екстремісти вбачають найкращу розв'язку — у новій війні.

Але єгипетський президент Нассер, мабуть, радий би був замиренню. Інакше він не приймав би в останніх днях так надзвичайно прихильно ані голляндського прем'єра Жозефа Люнса, ані асистента державного секретаря Джозефа Сіска, які приїздили в мирових посередницьких цілях. Сіско закликав прилюдно зійти з максимальних позицій, бо тільки у площині компромісу можна знайти мирову розв'язку. Це — розумне становище. В насиченій пристрастями атмосфері, пригожій для максималістів, трудно знайти поміркованість. Але коли її не буде, то далі користатиме на ізраїльсько - арабському конфлікті тільки Москва.

ВІДОЗВА УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ЄРАРХІЇ ЗСА

Вірним Митрополичої Архиєпархії Філядельфійської, Дієцезії Стемфордської і Дієцезії святого Отця Николая Чикагської

Возлюблені в Христі!

Дня 11 квітня цього року сповнилася двадцять п'ята річниця нового переслідування Української Католицької Церкви в Західній Україні. Того дня в 1945-му році комуністична влада видала розпорядження, що заборонило правне існування Українськкої Католицької Церкви на землях, окупованих Совєтським Союзом під кінець другої світової війни. Нашому народові наказано або відректися католицької віри і прийняти „православ'я", або наразитися на каторгу. Настав час жорстокої тиранії і переслідування, що триває по сьогоднішній день. Усіх сімох єпископів прогнано з їхніх столиць і заслано на Сибір або ув'язнено в московських концентраційних таборах; сотні священиків, монахів і монахинь з тисячами вірних зліквідовано на місці або прогнано з їхніх домів і вивезено в глибоку Московію та в азійські табори смерти. Щоб оминути большевицьких переслідувань, десятки тисяч вірних раніше залишили Рідну Землю, шукаючи схоронища у вільному світі поза комуністичною владою. Залишені на поталу ворогові, мільйонові маси в Україні створили нову Церкву в гекатомбах і кріпко держаться своєї католицької віри, проживаючи серед невимовних страждань та очікуючи дня визволення.

В цю сумну річницю, так, як ми це робили часто в минулому, звертаємося до Божої Всемогучости і в глибокій вірі та в покорі складаємо приречення повної відданости Його Божому провидінню. Разом з псальмопівцем заявляємо „Лілше до Господа прибігти, ніж покладатися на людину" (Пс 117, 8). Український нарід як і всі інші народи, поневолені безбожницьким комунізмом, постійно відзиваються до совісти цивілізованого світу, та все намарно. Основні людські права все ще зневажаються, не зважаючи на різні Хартії Свободи Людини та конституційні гарантії. Чи не стає нам все виразніше перед очима беззастережна правда Святого Письма: „Звірся на Господа всім своїм серцем, не покладайсь на власний разум" (Прип. 3, 5). А ми може й покладалися на наш власний розум? „Господь моїм світлом і моїм Спасителем, кого ж маю боятися?" Чи Христова наука була нашим світлом? Як часто мали б ми повторювати за псальмопівцем: „Вибави мене, Господи, від лукавої людини і від мужа, що неправедний, охорони мене". Ми направду мусимо вчитися, розважати і заглиблюватися постійно в правди Господньої науки.

Але Христос сказав: „Не кожний, хто промовляє до Мене: Господи, Господи! — ввійде в Царство Небесне" (Мат. 7, 21). Молитви, що їх ми промовляємо, мусять іти впарі з християнським життям. Нехай нарікання Господні, висловлені пророком Ісаєю (29, 13), не відносяться до нас: „Цей народ устами тільки зближається до Мене й губами тільки Мене шанує, а серце своє віддалив від Мене". Тільки повна відданість волі Божій, життя покаяння для надолуження Божій справедливості, зневаженій гріхами світа, життя постійного змагання до християнської досконалости і любови донесуть наш благальний голос до Божого трону. Об'єднаймося у правдиво християнському дусі любови, не осуджуючи один одного і не складаючи вини один на одного, покладаймося тільки на Божу справедливість і милосердя.

Возлюблені в Христі! В цю сумну двадцять п'яту річницю нового переслідування наших Братів і нашої Мовчазної Церкви в Україні зберімся, немов одна рідня в покірній молитві. Відкладім набік нашу людську мудрість і людське вчення, а покладім повну надію на Бога. Початок знання — це страх Господній... це вершок знання (Екл.). Покажімся над усе гідними Божої помочі у наших прикрих обставинах.

Ми визначаємо неділю 26 квітня Днем Молитви за переслідувану Українську Католицьку Церкву. Всі ми одною душею і одним серцем благаймо ласки помочі Всемогучого Бога для нашої Мовчазної Церкви, просім про визволення її від усіх лих нашого часу. В цьому самому часі відновім нашу постанову беззастережно шукати перше Його слави у нашому житті, постановляючи вести правдиво побожне життя, змагаючи щоденно до християнської досконалости і любови, що є, зрештою, ціллю нашого життя, для спасіння наших душ.

Ми поручаємо Всечесному Духовенству додати окремі молитви за Мир, що знаходяться в Літургіконі львівського видання 1905-го року, ст. 638-639. Так, отже, одною душею і одним серцем поручім своє життя і життя переслідуваних Братів наших в Україні справедливості й милосердю чоловіколюбивого Бога, Творця і Царя світу.

Нехай Благословення Всемогучого Бога зійде на всіх Вас!

**

Цю відозву підписали: ВПреосвященніший Кир Амвросій, Митрополит Архиєпископ Української Церковної Провінції в З'єднаних Стейтах Америки, Преосвященний Кир Йосиф, Єпископ Стемфорду й Преосвященний Кир Ярослав, Єпископ Чикагський.

В. Несторович

СПРАВА ВІДНОВЛЕННЯ САМОСТІЙНОЇ УКРАЇНИ У ВІДПОВІДЯХ НА ПОЛЬСЬКУ АНКЕТУ

(4)

Редактор анкети замикає цим відповіді на 12-те питання, яке стосується ролі Польщі в реалізації незалежности України, Білоруси і балтійських країн, зазначаючи: „Всі ті голоси є суб'єктивно - політичними. Відходить від них опінія проф. Адама Прагера, який не говорить ані так, ані ні, обмежуючись об'єктивною думкою. „Визволення Польщі, — пише він, — з-під совєтського панування доконається в умовинах, що їх передбачити сьогодні неможливо, В кожному разі не можна собі уявити, щоб це були умовини, які уможливлять визволення самої Польщі, а інших ні, бодай декотрих частин нинішньої совєтської імперії".

Цікавий підрахунок відповідей числа 14-го. Вплинуло відповідей на питання „Чи поляки повинні підтримувати постулят незалежности балтійських держав, Білоруси й України" — 1584. З тих 94% відповіло „так", 2% — „ні" і 4% — „не знаю". Для нас важливе застереження редактора, що приблизно половина осіб, які відповіли на це питання, зазначили, що їх відповідь стосується балтійських країн, а не Білоруси та України. Також „Ландора", що має постійну колюмну в лондонських „Вядомосцях", обговорюючи в числі з 10 серпня 1969 р. анкети пише про питання і відповіді ч. 12: „Серед тих, що відповіли „так", є ті, які керуються старим гаслом „за нашу і вашу свободу". Є інші, які заявляють, що незалежність балтійських країн і Білоруси при певних умовинах буде відновлена, але що ніякий уряд Росії не погодиться на втрату України, без якої Росія не була б імперією. Є навіть такі, що бажають самостійности балтійських країн і Білоруси, але відверто визнають, що не прихильні до України і не хочуть, щоб вона визволилась".

Очевидно, що й при інших питаннях респонденти заторкують справу України. Для прикладу подамо відповідь Юрія Пашковського на питання 4-те: „Чи комунізм в СССР може через реформи (без революції) в напрямі демократизації або лібералізації дійти до покликання уряду вільними виборами". На це питання він відповів: „Хто знає росіян, той розуміє, що вони визнають конечність сильного керівництва для втримання імперії. Передусім вони бояться втратити Україну, що сталося б у випадку злібералізування й здемократизування Росії. Але інші національні проблеми також схиляють росіян до втримання авторитативного уряду до часу, коли національні території під культурним і політичним оглядом будуть так зрусифіковані, що не буде страху втратити ті загарбані землі в разі, коли впаде диктатура".

А далі на 8-ме питання „Чи порозуміння поляків з СССР можливе?" д-р Кавімеж Папеє відповідає: „Правдиве порозуміння з Росією буде можливе щойно тоді, коли вона вернеться до своїх етнографічних кордонів, коли балтійські держави, Білорусь і Україна здобудуть самостійність. Тоді відносини наші з Росією зможуть бути навіть добрі, бо сусіди наших сусідів будуть нашими друзями". — А Стефан Любомірський каже: „Коли б постали Україна, Білорусь і Литва, як самостійні держави, тоді порозуміння Польщі з Москвою було б для нас другорядною, навіть зайвою справою".

Коротенького листа надіслала поштою з Польщі редакторам цього звідомлення 22-літня пані. Відповідаючи на різні питання анкети, між іншим пише: „Чи підтримувати американську політику? Чи підтримувати французьку політику? Чи пітримувати постулят самостійности України і Білоруси? На ці три питання відповідаю „так"!

**

Проголошення вислідів анкети, що викликало живий відгук у польських колах, і критика відповідей та коментарі, що появились також на сторінках паризької „Культури", не звернули досі уваги українських публіцистів. Отже, варто поінформувати наших громадян про відношення поляків у вільному світі до постуляту самостійности України.

Наприкінці згадаємо про дуже характеристичний виступ Юліюша Мєрошевського. „Льондинчик", він же Юліюш Мєрошевський, політичний публіцист добре відомої в українських колах „Культури" і автор кількох публікацій, обговорюючи висліди анкети, назвав її „незамкненою книгою з історії глупоти в Польщі і на еміграції". Проти його критики виступили Ст. Заковський, В. Червінський, К. Трембіцький та інші.

„Льондинчик", вдруге забравши голос у цій справі в „Культурі" з грудня 1969 р., повторив своє попереднє становище, покликаючись на факт, що 90% анкети (з 1,713 осіб) відкинули можливість порозуміння з Росією, а 92% — з німцями. „Така політична постава є не тільки дурна, але й самогубна, — пише він. — Коли б більшість респондентів вважала за потрібне шукати порозуміння з німцями проти Росії, я спротивився б такого типу політиці, але визнав би за політику до певної міри логічну. Натомість висунена під гаслом „ані з Росією, ані з німцями" була б вона запереченням трагічного досвіду минулих 30 років і привела б до нової катастрофи, якби була зреалізована".

Остаточний висновок „Льондинчика" - Мєрошевського такий: „Мусимо зусильно прагнути до таких змін, які уможливили б нам чесне польсько - російське порозуміння. Бо — якщо не порозуміємось з Росією — зроблять це німці нашим коштом. Поляк, який не розуміє цього, не розуміє минулих 300 років історії свого народу".

Не висловлюючись виразно, Мєрошевський хоче порозуміння з Росією коштом українців. Він проповідує закордонним полякам відпекатися від мрій про Львів і задовольнитися „відзисканими землями" на заході, себто кордоном Одри - Нісси. Таку концепцію ми прийняли б уповні, бо це також наше становище, якщо б він не лишав Західню Україну Росії, а віддав її в своїх статтях її власникові — українському народові, отже самостійній Україні. Але він віддає ці землі завойовникові, імперії, з якою в'яже майбутність Польщі, а Україну прирікає на смерть у перетвореному із совєтської імперії „коммонвелті". Не диво, що про Мєрошевського кажуть (Віктор Мартін): він сіє в думках бажаний фермент, але його політичні висновки не мають нічого спільного з реальною політикою. Він, безсумнівно, добрий публіцист, але нікудишній політик. До того ж він переходить тепер цікаві метаморфози...

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

Редагує інж. Лев Яцкевич

„ЗАЛІЗНІ АНГЕЛИ"

(В 200-ліття парової машини)

Завершенням ренесансу була індустріяльна революція, що збурила дотогочасні соціяльні барикади і започаткувала нову добу, добу механізації. Вона почалася 200 літ тому, коли шкотський механік Джеймс Ватт винайшов машину, що за неповна півсторіччя змінила не тільки життя, але й обличчя нашої пляневи, закосичивши її фабричними димарами, залізничими рейками та кучерявим димом пароплавів.

Як кожна історія, так само й історія технічних винаходів є сумішшю правди та брехні, що є вислідом трьох леґенд: старовинної, дитинної та національної.

Старовинна леґенда твердить, що всі винаходи були вже відомі в старовині, включно з паровою машиною, що її винахідниками був син єгипетського голяра в Александрії Ктезібійос, чи пак його учень Герон.

Дитинна леґенда заснована на вірі, що всі великі винаходи є ділом припадку, а якщо йдеться про парову машину, то поштовхом до її винайдення мав би бути чайник, що в нім Джеймсова мати варила чай. Пара під час кипіння води в чайнику підносила покришку вгору, і з того постала ідея парової машини.

Національну леґенду защепив у наших душах Макіявеллі, який умів переконувати своїх земляків, що всі великі винаходи є виявом генія їх народу. І цим слід пояснити існування таких численних національних винахідників парової машини: німецького — Отто фон Геріке, французького — Деніс Папін, грецького — Архімед, італійського — Джіямбаттіста та англійського — Тома Саварі, Нюкомен та Джеймс Ватт.

В першій мірі слід на цьому місці ствердити, що всякі леґенди про існування високої технології в старовині, а головно про існування парової машини в Єгипті чи сонящної машини в Мехіко — не відповідають правді.

Грецький письменник Арістотель в IV сторіччі перед Христом у своїм творі „Механічні проблеми", вичисляє всі знані в його часах основні механічні знаряддя. Було їх п'ять, а саме: клин, стружок (гибель), шруба, коливорот та колесо з корбою, заклинчене на валі. З помічччю п'яти знарядь та сили людських і тваринних м'язів збудовано всі споруди старовини, включно з єгипетськими пірамідами.

Ктезібійос і Герон були в II сторіччі перед Христом надвірними „інженерами" єгипетських святинь в Александрії. В підземеллях цих святинь вони збудували доволі складні парові автомати, з помічччю яких відчинялися двері, пригасав вівтарний вогонь та зрошував вірних перфумований священний дощ. І хоч основою погону тих автоматів була теплова енергія води, їх рушійною силою була не пара, а тиск повітря.

Навіть славну „Еоліпію" Герона, в якій пара, випливаючи в одному напрямі на обводі кулі, обертала її силою реакції в противному напрямі, слід вважати радше за предтечу реакційної парової турбіни, як парової машини.

Щоб зрозуміти абсурдальність твердження про існування парового рушія в старовині, треба здати собі справу з наукового світогляду старовинного світу, що був сумішшю релігійної віри та сплощеного знання природи.

Вогонь був для старовинного світу табу, що його викрав Прометей у богів і віддав у користування людям. Доказом божественного походження вогню був дим, що завжди пнеться вгору, до неба.

І Кнезібійос і Герон були, на свій час, добрими механіками та освіченими людьми, але вони вірили, що пара є повітрям, яке виходить з води під впливом вогню. Цей погляд протривав 2,000 років, заплутаний у середньовіччі в теорію фльогістону (вогневого первня), і був одною з причин такого пізнього народження термічного, парового рушія.

За духового батька парової машини вважають загально проф. марбурзького університету Деніса Папіна, який знав, що пара є газоподібним станом води, і вірив у її великі можливості. У своєму листі до німецького математика та філософа Готфріда, Вільгельма Ляйбніца він твердив, що парова машина вже в недалекій майбутності поганятиме кораблі, млини, водні помпи та вози без коней.

Папін не помилився у своїх прогнозах про велику майбутність парової машини, бо вже через декілька років після написання цього листа Тома Саварі та Нюкомен незалежно один від одного збудували парові, чи як їх загально тоді називали „вогняні" помпи для відводнювання копалень вугілля. Ті помпи мали два вертикальні циліндри, один паровий, другий водний, сполучені свого роду залізним коромислом, що використовували тиск пари та порожнечу повітря для насмоктування та витискування копальняної води.

Прототипом парової машини була парова помпа Нюкомена, модель якої знаходиться в університеті в Глезґов, де 23-річний Джеймс Ватт працював, як механік. Очевидна річ, Дж. Ватт бачив не раз чайник і маніфестацію сили пари, але цього

(Закінчення на стор. 3-ій)

І. Вовчук

ПРОТИ МІТОТВОРЕННЯ В ОН

ЛЕНІНСЬКИЙ СТИЛЬ

(4)

Цю владу Ленін мислить і розуміє у вигляді диктатури пролетаріяту. Ідеї диктатури, як форми влади, не обмеженої ніякими законами і не контрольованої народом, Ленін приділив багато уваги. До цієї ідеї, залежно від обставин, підганяється все вчення марксизму-ленінізму, за законами якого будувався соціялізм, а за наших часів те саме робить колективне керівництво імперії, марячи про комунізм. „Диктатура пролетаріяту, — сказано в Тезах ЦК КПСС („Правда", 12. 23. 69), — є головним знаряддям побудови соціялізму", і, як великий вклад Леніна в ту побудову, в Тезах підкреслюється, що Ленін „політичні свободи — слова, друку, зборів і т. ін. завжди трактував з клясових позицій, виключаючи свободу антисоціялістичних сил".

Диктатура без терору не може триматися. Обґрунтувавши терор, Ленін навчив большевиків (а потім і фашистів), як незначна меншість через змову може захопити владу в країні і утримувати її з допомогою брехні, терору, касуючи будь-які громадські свободи. „Соціялістична всенародна держава, — говориться в згаданих Тезах ЦК, — продовжує діло пролетарської диктатури, є організуючим початком у розв'язанні завдань комуністичного будівництва". Марячи про накинення світові комунізму, диктатура лишається як організуюча сила переробки народів. Бо „вчення Маркса всесильне, бо воно вірне, а вірне тому, що перевірене історичним досвідом, а це довів своїм життям і діяльністю великий В. Ленін" („Правда", 7. 23. 69 року).

Для здобуття влади і встановлення диктатури Ленін вимагає зламати вщент державний апарат з усіма його видами парляментаризму, безпощадно нищити всіх, хто не підкорятиметься. Розмови про свободу чи рівність взагалі він вважає „за міщанську фразеологію". „Що таке диктатура пролетаріяту? — запитує він. — Це є війна і далеко жорстокіша, далеко довша й упертіша, як будь-яка з воєн, що були досі". (Твори том 27, ст. 70).

І це правда. Війна, яку розв'язали большевики проти націй, щоб утримати неподільний комплекс — ССCP, найжорстокіша, яку знало людство. В невгаваючій війні за 50 років большевики винищили понад 40 мільйонів людей. З того числа війна проти фінів (1918-1939) коштувала 450.000 жертв, війна проти балтійських народів (1918-1940) — 110.000, війна проти поляків (1920-1939) — 600.000, війна проти грузинів (1921-22) — 50.000, червоний терор ВЧК (1923-1930) після Леніна 2,000.000, голод 1921-22 6.000.000, зорганізований голод на Україні у війні з нею (1932-33) — 10.000.000, знищено селян, т. зв. куркулів в часи колективізації 1,000.000, єжовщина (1937-38) — 2.500.000, в концентраційних таборах загинуло — 20.000.000.

А крім того в другій світовій війні, яку розв'язали Сталін з Гітлером, загинуло 20.000.000.

Такий балянс ленінізму.

Ленін — основоположник диктатури пролетаріяту

Ленін у своїх виступах, обґрунтовуючи потребу диктатури пролетаріяту, чорними фарбами малював експлуатацію і жорстокість за капіталізму. Не жаліє чорних фарб і нинішня імперська преса в Тезах ЦК до століття Леніна. Дуже часто большевики посилаються на „Капітал" К. Маркса, в якому він говорить про жадобу капіталістів і землевласників, що виганяли англійських селян з орендованої землі. Описуючи жахливі умови, в яких жили робітники і селяни Англії в XVII столітті, К. Маркс говорить про „блуд і кров капіталістичного господарства". Розповідаючи про примусове виселення селян, він з обуренням пригадує, як одна стара жінка, що відмовилась покинути хату, згоріла під час пожежі.

В книзі „Становище робітничої кляси в Англії" Енгельс подає опис, як в Англії від важких умов „вмерло з голоду, при надзвичайно важких умовах, не менше як 20-30 людей". „Буржуазія, говорить Енгельс, не може сказати правди про такі випадки, бо цим вона підписала б собі смертний вирок". А большевицька диктатура, встановлена Леніним, вимориля голодом тільки на Україні 10.000.000 селян, щоб накинути державну імперську систему колгоспного рабства, як „школи комунізму". В. Ленін знав, що від запровадженої ним диктатури пролетаріят зазнав великих жертв, нечуваних злиднів і горя, не кажучи про інші суспільні шари. Проте, це не зупиняло його маячення, що в іншій країні „діло піде так само".

Називаючи диктатуру пролетаріяту „найдосконалішою демократією в світі", він писав: „Пролетарська демократія в мільйон разів демократичніша від кожної буржуазної демократії. Радянська влада в мільйон разів демократичніша від будь-якої буржуазної республіки. Не помітити цього може тільки або свідомий прислужник буржуазії, або політичний мрець, що не бачить живого життя... пройнятий наскрізь буржуазними демократичними забобонами, що став або є активно лакеєм буржуазії" (Твори, том 23, II вид., ст. 350).

Після розвінчання Сталіна в імперській пресі багато писалось про демократію, про привернення ленінського стилю в керівництві. Міт про ленінську демократію часто повторює і західня преса, зокрема американська. Всі ті розмови є мітологією кремлівської диктатури. Ленін так окреслив розуміння совєтської демократії: „Рішуче ніякого протиріччя між радянським, цебто соціялістичним демократизмом і застосуванням диктаторської влади окремих осіб немає. Як може бути забезпечена найсуворіша єдність волі? Підкоренням волі тисяч волі одного" (Твори, том 27, IV вид., ст. 238-39). Стратег імперського великодержавного соціялізму, „великий гуманіст", як називає Леніна большевицька преса, вважав, що соціялістичний демократизм, який він насаджував терором, ніяк не протирічить одноособовій диктатурі. „Волю кляси іноді здійснює диктатор, який один більше зробить і часто є більш необхідним" (Твори, том 17, II вид., ст. 89).

КОМУНІКАТ ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМІТЕТУ ВШАНУВАННЯ ПАМ'ЯТІ СИМОНА ПЕТЛЮРИ В АМЕРИЦІ

З ініціятиви Уряду Української Народньої Республіки в екзилі в 1927 році утворено Бібліотеку імени Симона Петлюри в Парижі для увіковічнення Світлої Пам'яті Голови Директорії і головного Отамана Військ і Фльоти УНР Симона Петлюри в місті його трагічної смерти.

Утворюючи бібліотеку, виконано заповіт Св. Пам. Симона Петлюри про завдання української еміграції: „Для інформації чужинців про боротьбу Українського Народу за свою державність, еміграція мусить виконати дуже важливе завдання, утворюючи бібліотеки, наукові установи, громадсько - суспільні і організації та інше, щоб виконати почесну ролю амбасадора у вільному світі, бож Український Народ на Батьківщині під владою жорстокого окупанта, червоної Москви, позбавлений елементарних прав говорити від імени України"...

Три роки тому, в 1967 році, минуло 40-ліття заснування Бібліотеки, яка, завдяки пожертвам українського патріотичного суспільства у вільному світі, грішми, книжками, журналами, часописами та надзвичайно цінними архівними матеріялами кол. членів Уряду УНР, членів Центральної Ради й Трудового Конгресу, українських політичних, військових і громадсько - суспільних діячів та прихильних до нас чужинців, Бібліотека нараховувала десятки тисяч надзвичайної вартости документів.

Крім того при Бібліотеці до другої світової війни був Музей, в якому переховувалися бойові прапори та інші цінні реліквії, пов'язані з боротьбою Армії Української Народньої Республіки за свою державність і речі приналежні Головному Отаманові.

Все, що було зібрано в Бібліотеці, сьогодні тяжко оцінити, але знаємо, що там були унікати книжок і документів, якими українська еміґрація могла б гордитися.

Приходить друга світова війна. Під час окупації столиці Франції — Парижу німецька влада насильно забрала все, що було в Бібліотеці й вивезла до Німеччини. Насильно вивезено до Берліну й старенького, майже сліпого керівника Бібліотеки ім. С. Петлюри сл. пам. Івана Рудичева, але він Бібліотеки в Берліні не бачив, вона загинула безслідно.

Після закінчення війни вжиті були заходи про відшкодовання за пограбоване німцями майно бібліотеки, але безрезультатно, лише в 1958 році було подане формальне домагання до німецького Уряду про відшкодовання.

Після довгих років важкої боротьби Ради Бібліотеки нарешті добилася позитивного рішення. Німецький уряд виплатив невелике відшкодовання у висоті приблизно 80.000 долярів, що лише частинно покриває пограбовані скарби бібліотеки. Оголошення в пресі про це зробило на наше суспільство у вільному світі враження, що ніби Бібліотека є достатньо забезпечена для виконання призначеної їй місії. На жаль так воно не є.

Завдяки пожертвам українців у вільному світі, а зокрема на теренах Америки й Канади, пощастило Братству св. Симона придбади дуже скромний об'єкт — три поверховий будинок у Парижі. Підкреслюємо скромний, бо, на жаль, на цінніший об'єкт українська еміґрація не спромоглася.

Бібліотека ім. Симона Петлюри стала співвласником цього будинку, закупивши один поверх, але обмеженість місця примушує затримати в аренді частину старого приміщення, що пов'язане з додатковими видатками.

Подаючи цю інформацію до відома українського суспільства на теренах Америки й Канади, Президія й Контрольна Комісія Центрального Комітету Вш. Пам. Симона Петлюри в Америці звертають увагу на те, що за суму одержаного відшкодовання неможливе закінчення цього приміщення, необхідного устаткування Бібліотеки - Музею, забезпечити існування Бібліотеки, а особливо для гідного виконання призначеної їй важливої місії, обов'язково необхідна постійна моральна й матеріяльна підтримка всього українського суспільства у вільному світі, незалежно від релігійної приналежности, чи політичних переконань. Симон Петлюра — Символ нашої боротьби, належить всій українській нації, а тому Президія й Контрольна Комісія Центрального Комітету закликають усіх українців складати далі свої щедрі пожертви.

Пожертви на Бібліотеку - Музей прохаємо надсилати на банкове конто Комітету в Ню Йорку:

Selfreliance (N.Y.) Federal Credit Union, 98 Second Ave., New York, N.Y. 10003; Petlura Memorial Committee, Acc. No. 4295

одночасно повідомляючи скарбника або секретаря Комітету:

Mr. Oleksij Shevchenko, 505 Rolling Hills Rd., Somerville, N.J. 08876; Mr. Dmytro Bakum, 43-17 Bowne Street, Apt. 2CR, Flushing, L.I., N.Y. 11355.

За Президію і Контрольну Комісію Центр. Комітету:

Генштабу Ген.-Хор А. Валійський, голова Комітету
Інж. О. Шевченко скарбник Комітету
Іван Крамаренко голова Контрольної Комісії
Пполк. Дм., Бакум секретар

ГРОЗА, ЩО ПОКРИЛА РАЙДУГУ

Багато літ проминуло з того часу, як я в домі Катрі Грушевської стрінула гімназиста Миколу Вояковського. Ми подивляли його політичні переконання, бо я і мої товариші були студентами київського університету. Наші погляди були „федеративні", як в більшості соціял-революціонерів, та в них тоді ми бачили свій патріотизм Яке ж було наше здивування, коли в одній дискусії тов. Вояковський поставив нам рубом питання: „То ви своїми переконаннями хочете змазати слова Шевченка: „Кайдани порвіте і вражою злою кров'ю волю окропіте".

В часі першої світової війни я працювала в „Союзі міст", і була тоді в рідному селі Вояковського. Та його не було вдома, а його батько сказав нам довірочно, що його син в УССтрільцях. Я й не могла б була тоді інакше про нього думати, бо справді там було його місце.

Минали літа. Аж в часі другої світової війни в Судетах, в промисловому й фабричному місті я побачила його в церкві і розпізнала його в часі проповіді до більш як двох тисяч примусових робітників. Правда, нам з України, що мали відзнаки „Ост", було заборонено ходити на Богослуження галичан, але ж, коли ви скрили відзнаку „Ост" до кишені, ніхто не міг узнати, чи ви з Києва, чи зі Львова. Його проповідь просякала до серця... до душі... Поверх двох тисяч людей стояли мовчки й жадібно слухали слів цієї проповіді, що була і глибоко релігійна і жевріюче патріотична. Сльози мовчки спливали з очей... ніхто ще ніколи не чував таких проповідей, які проповідував отець Вояковський.

Та одного разу, в місяці травні 1944 року, о. Вояковський ненадійно з'явився в нашому жіночому таборі і виєднав в управі табору дозвіл на вечірнє Богослуження і сповідь для нас, мотивуючи, що часті налети ворожих літаків можуть зовсім позбавити нашу молодь витривалости на своїх відповідальних місцях.

Яке ж велике було наше здивування, коли о. Николай Ваяковський упередив нас, що нам грозить велика небезпека: підступного, майже примусового вербування до „публічних німецьких домів". Доперва після війни я узнала, що при Апостольській Візитатурі Українців Католиків за часів о. д-ра Петра Верґуна існувала „контррозвідка", яка в чотири години після підписання Гімлером наказу в справі вербування українок до німецьких публічних домів, фотостат цього указу лежав на столі Апостольського Візитатора. Та слухаючи пересторогі о. Вояковського, яку він особисто давав не тільки галичанкам, але й нам з Великої України, я не втерпіла і запитала: „Чи ви, отче, не боїтеся це нам говорити, та якби хтось зрадив вас, то це коштувало б вас життя". Отець Вояковський відповів так мило-ніжно, що честь українських дівчат для нього дорожча від одного життя.

Я тоді багато дечого вчула з уст наших товаришок долі про нашого духовника о. Николая Вояковського, бо багато поміж дівчатами знали його з України. Наочні свідки розповідали, як в часі відомої польської пацифікації поліція через місцевого корчмаря повідомила о. Вояковського, що він є на списку тих, які мають бути „спацифіковані". Отець Вояковський поїхав до повітового міста Городка коло Львова і попросив старосту Фрончаковського, щоб ці буки, які має дістати, вибили йому в старостві і дати посвідку, бо як схочуть бити його в його парохії, то вибухне революція, і треба буде багато крови, поки можна буди вигасити ненависть українського серця до хамських кровопійців. Староста удавав, що не розуміє, про що о. Вояковський говорить, вмовляв в нього, що він хворий, але все таки місів добре злякатися рішучої неуступчивости о. Ваяковського, коли в той час порушив „небо і землю" і ще того самого дня закінчено пацифікацію в Городецькому повіті.

В часі, коли Німеччина була поділена поміж чотири державц, що окупували її територію, в одній зоні почали приходити доручення до Українського Комітету, щоб на вечірки до касарень присилати певну скількість „викупаних" женщин. Здається мені, що ще багато живе членів цієї делеґації, яку очолив о. Николай Вояковський. Його промова і рішуча вимога негайно припинити ці дивні „культурні" практики, зворушила не тільки членів цієї делеґації, але й того вищої ранґи старшину, який принимав цю делеґацію і мусів вислухати твердих і дошкульних слів протесту о. Вояковського.

В книжці про о. Николая Вояковського, під наголовком: „В сяйві життєвої райдуги" нема навіть згадки не тільки про те, але й про це, як о. Николай Вояковський затруївся був обідом в „порядним" товаристві і в грізному стані здоров'я виїхав зі Святого Міста, щоб, якщо справді прийшлося б умирати, це сталося поміж своїми людьми...

Це тільки виїмки з життя багатого в пригоди, в очайдушність і погорду смерти о. Вояковського, чого пан Маркіян Мелешкевич не написав у своїй книжці про „життєву райдугу" Ювілята.

Ніна Василенко

Спільний концер „Кобзаря" і „Прометея"

Філядельфія. — В неділю 19 квітня ц. р. у залі Бенджамін Френклін - скул при вулицях Бровд і Ґрін, відбудеться концерт двох репрезентаційних хорів української громади у Філядельфії — „Кобзаря" під диригентурою д-ра Антона Рудницького й „Прометея" під диригентурою Михайла Длябоги, з солістами Мартою Кокольською з Ню Йорку і Іваном Гошем. Фортепіяновий супровід буде в руках Роксоляни Гарасимович і Ірини Чуми. Концерт відбудеться під протекторатом Злученого Українського Американського Допомогового Комітету і ввесь його дохід призначений на потерпілих від землетрусу в Югославії. Ініціятива до того концерту вийшла від самих членів обох названих великих хорів. Початок концерту о год. 6 по пол.

НОВИЙ УСПІХ МИСТЦЯ БОГДАНА БОЖЕМСЬКОГО

Тіанек, Н. Дж. — Видавці й власники ґалерії „Бостон Прінтмейкерс" повідомили українського мистця Богдана Божемського, що його дереворит „Сови" прийнятий на виставку та буде репродукований в обмеженій кількості. Раніше в ґалерії „Бостон Прінтмейкерс" виставлявся дереворит Б. Божемського „Юнак". Дереворит „Сови" здобув таким чином уже четверте вирізнення: він був прийнятий на виставку в Музеї Джерзі Сиṭі, потім закуплений на постійну виставку-колекцію в коледжі Ст. Пітерс та був на виставці в Національній Академії в Ню Йорку і репродукований в катальозі. Маестро Богдан Божемський працює тепер над композицією „Ню Йорк вночі".

ВІДБУДЕТЬСЯ МИСТЕЦЬКА ВИСТАВКА В ПЛАСТОВОМУ ДОМІ

Філядельфія. — Пластове плем'я „Перші стежі", Осередок у Філядельфії, влаштовує в днях від 17 до 19-го квітня включно мистецьку виставку картин Юліяна Колесара та кераміки Слави Ґеруляк. Прибуток призначений на пластову бібліотеку у Філядельфії. Відкриється виставка в п'ятницю 17-го о 9 год. вечора, у суботу — від 4 до 9 вечора, у неділю буде відкрита від 12 до 4 по полудні. Адреса Пластового Дому: 10 і Дунканнон евню.

„ЗАЛІЗНІ АНГЕЛИ"

(Закінчення зі стор. 2-ої)

не вистачало, щоб збудувати парову машину. На це зужив Джеймс Ватт приблизно 10 років, студіюючи характеристику пари та придумуючи можливості її найбільш економічного використовування. Бо помпа Нюкомена, хоч виконувала своє завдання у відводнюванні копалень, робила це дуже поволі і з великою витратою палива. І тому власники копалень кепкували з Нюкомена, кажучи, що для користування його паровою машиною треба мати дві копальні вугілля та заліза.

В 1769 році Ватт збудував модель парової машини, що була в багато разів економічнішою та видайнішою, як парова помпа Нюкомена. Це осягнув він, впроваджуючи конденсатор, в якому пара по виході з циліндра скроплювалася. Це була геніяльна ідея, що розв'язала термодинамічно працю парової машини і запевнила її світлу майбутність та панівну ролю у світі протягом понад 150 р.

Тепер за декілька долярів можна купити модель парової машини і, наповнивши її водою, урухомити пальним з денатурованого спирту. Принцип її діяння не незвичайно простий, бо підігріта вода в мініятюрному казані перетворюється в пару, що входить до циліндра раз з одної, раз із другої сторони і силою свого тиску порушає в ньому толок. Рух толока переходить через ґонок на вал, звідки переноситься механічну енерґію до робочої машини.

Спорудження першої такої машини забрало Ваттові понад 8 років, при чому виявилися майже непоборні трудноці у виготовленні деяких її частин, головно парового циліндра.

Паровий циліндер його експериментального моделю був зроблений з клепаної бляхи, але він виявився в практичному застосуванні недосить щільний. Тому треба була циліндр відливати, але техніка залізного лиття в тому часі стояла на доволі низькому поземі. Коли все ж таки вдалося йому побороти всі трудноці, то це міг завдячувати він трьом особам, а саме д-рові Робакові, що фінансував патентові справи, дир. Бултонові, власникові фабрики залізного виробництва, що фінансував спорудження першої парової машини, та ливареві Вілкінсонові, що відляв та обробив циліндр парової машини на обрібчому станку власної конструкції.

Рямці цієї статті не дозволяють ввійти в деталі цього епохального винаходу, що струснув основами тогочасного світу сильніше за збурення Бастилії.

Винахід парової машини дозволив Англії стати світовою потугою і спричинив упадок Наполеона. Механізація промислу скоротила час праці, піднесла стандарт життя робітника і збільшила багатство людей до нечуваних меж.

Застосування парового погону в залізниці та кораблях створило перелім в транспорті та комунікації. Власники копалень назвали парові машини „залізними ангелами", а робітники — „залізними чортами", вважаючи в своїй короткозорості, що парова машина відбирає їм хліб і є спричинником безробіття.

Проф. Деніс Папін, духовий винахідник парової машини, помер в Англії як нуждар у 1714 році. Джеймс Ватт став співвласником фабрики парових машин Бултон енд Ватт в Коро, біля Бірмінґгему і помер як брики парових машин запевнивши собі вічне ім'я в історії цивілізації.

Замість квітів на могилу
сл. п. Т. РОЖАНКОВСЬКОГО
зложили 50.00 долярів
на НТШ у Сарселі, Франція.
Д-р Ярослав і Христина ВОСВІДКИ

З великим сумом повідомляємо Українську Громаду, що дня 15-го квітня 1970 року упокоївся в Бозі

Проф. ПЕТРО ВАСИЛЬОВИЧ ЧУЙКО

член-основник Української Головної Визвольної Ради, член Закордонного Представництва УГВР, політичний діяч, викладач математики і фізики у високих та середніх школах.

Славної пам'яті проф. Петро Васильович Чуйко народився 30-го жовтня 1894 року в м. Рогачику на Таврії.

ПОХОРОНИ відбудуться в суботу, дня 18-го квітня 1970 р. о год. 11-ій ранку на кладовищі в Бавид Бруку, Н. Дж.

Родині Покійного висловлюємо наше найглибше співчуття.

ПРЕЗИДІЯ і ЧЛЕНИ
ЗАКОРДОННОГО ПРЕДСТАВНИЦТВА УГВР

В глибокому смутку повідомляємо Приятелів і Знайомих, що 15-го квітня 1970 р. відійшов у Вічність наш Дорогий БАТЬКО і ДІДУСЬ

бл. п.
ПЕТРО ВАСИЛЬОВИЧ ЧУЙКО

ГАЛИНА і РОМАН — дочка і зять
ЮРІЙ і ОРЕСТ — внуки

З великим сумом сповіщаємо, що у вівторок, 14-го квітня 1970 року на 72-му році життя, по важкій і довгій недузі, заосмотрена Св. Тайнами, відійшла у Вічність наша Дорога, Незабутня Землячка і Приятелька

бл. п. МАРІЯ ВАТРАН

уродженка місточка Дунаєва, Перемиського повіту, і там же довголітня та неструджена учителька, виховниця молоді та активна членкиня місцевих та краєвих українських товариств, вірна дочка своєї Церкви й Народу.

Просимо всіх Земляків, Приятелів та Знайомих взяти участь в Панахиді, що буде відправлена Веч. оо. Василіянами в п'ятницю, дня 17 квітня ц. р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні П. Яреми в Ню Йорку при 7-ій вул.

ПОХОРОН почнеться в суботу, 18 квітня 1970 р. о год. 9-ій ранку з похоронного заведення П. Яреми до української католицької церкви св. Юрія в Ню Йорку, а опісля на місце Вічного Спочинку на цвинтарі Gates of Heaven в Йонкерсі.

Пам'ять Покійної залишиться живою між нами — в наших Молитвах та споминах про Неї.

ДУНАЇВЧАНИ

Дам'ян Горняткевич

ВОЛОДИМИР КИВЕЛЮК

З ПРИВОДУ ЙОГО ЗБІРНОЇ ВИСТАВКИ В УВАН

Одного вечора перед другою світовою війною я зауважив у читальні бібліотеки промислового музею в Кракові, що мій найближчий сусід при другому столі заглибився в перегляд альбому українського орнаменту, опрацьованого двома відомими нашими мистцями Сергієм Васильківським і Миколою Самокишею. Не всилі перемогти свого зацікавлення особою милого читальняного сусіда, я спитав його, що спонукує його студіювати цей альбом? Розмова — самозрозуміло, — відбувалася по-польськи. На те я почув відповідь, що український орнамент є його рідний, бо він сам українець. Наступило взаємне представлення і мій співрозмовець сказав свої прізвище: Володимир Кивелюк. Це ім'я було мені вже раніше відоме, бо я пильно стежив за всіми студентами-українцями, які вчилися в краківській Академії мистецтв, але до того часу ми обидва не мали нагоди особисто познайомитися. Від того вечора ми часто зустрічалися, обмінювалися думками і книжками і я пізнав в особі Кивелюка надійного, талановитого мистця.

Найбільш переконливо характеризує кожного мистця процес його професійної освіти ,себто те, що він перейняв від своїх педагогів, а що відкинув з їхніх поглядів, та як кристалізувався його талант. З тим мірилом мусимо підійти й до Володимира Кивелюка. Він студіював у професорів: Мегоффера, Пеньковського, Войнарського та Коварського. В ряді цих педагогів на освіту Кивелюка міг мати більший вплив Мегоффер, колишній учень Матейка і сам визначний декоратор, але це була вже старша людина, тому Кивелюк більше прислухувався до вказівок поступового Коварського, модерніста, хоч на ділі не переймався ні його програмою, ані його технічними досягненнями. Кивелюк перейняв від своїх педагогів лише методу творчої дії, але нічого з їхнього мистецтва. Він усвідомлював те, що йому дала Академія і що він сам повинен і може дати від себе. Він розумів, що головним завданням мистця є пізнання творчої спадщини цілих віків і щойно на такій базі слід розвивати свої задуми. Щоб прямувати до такої мети, Кевелюк обмежувався у своїх особистих потребах до мінімум, а майже всі свої матеріяльні ресурси призначував на купування книжок із ділянки мистецтва. Він розумів, щоб стати справжнім мистцем, треба стати певною мірою анахоретом і жити для мистецтва.

Кивелюк замкнувся — після життєвих турбот у своїй робітні, відгородився від гамору великого міста та намагався пізнати суть мистецтва і своє власне призначення в ньому. Німецьке мистецтво не приманювали його, ближчим його духовості ставав творчий світ французів. Зразу він захоплювався Ренуаром, але згодом остиг у тому подиві для нього, глибоко проаналізував Сезана. Ван Гоґ ніколи не був його ідеалом, один Гоґен міг мати на нього посередній вплив. Мистець Кивелюк не перебрав безпосередньо нічого з французького малярства, він пройшов довгий, працьовитий змаг зі собою, поки не станув на власний творчий шлях. Допомагала йому в тому змагу його вийняткова візійна пам'ять, — він міг рисувати з пам'яті кожне зустрічне обличчя з такою докладністю, неначе рисував би його з натури.

У своїх композиційних задумах Кивелюк не затримувався довше над краєвидами, а звертав свою увагу на красу людського тіла. Новітнє українське малярство (зокрема на еміґрації) легковажить собі цю важливу ділянку творчости, йдучи за попитом ринку, мовляв — не варто присвячувати більше уваги зображенню людини, як компонента пейзажу, „без цього можна легко обійтися". Навпаки Кивелюк присвячує спеціяльну увагу людині, в його творах помітний зворот до людини, він ставиться до неї як естет і як антрополог. Головну увагу спрямовує на красу жіночого тіла, любується грою світла, гармонією і контрастами, жіночі постаті відтворені в ньому не в якійсь означеній дії за історичною, чи етнографічною тематикою, а тільки й виключно як найкращий твір природи. Важко було би підшукати для творчости мистця Кивелюка аналогії в европейському малярстві, пригадується може дехто зі скандинавських імпресіоністів, (прим. Цорн), але таке прирівняння виступає лише як ремінісценція, а не як вплив. Малярські композиції Кивелюка зображують групи жіночих постатей у стані відпочинку, вони милуються соняшною погодою та доповнюють собою цей ідеалізований світ. Кивелюк виплекав свій власний ідеал у малярстві, має теж власний кольорит, що базується доволі часто на контрастах, але й має цілу скалю доповнюючих барвистих зіставлень, побудованих за правилами тональної логіки.

Мистець Кивелюк без упину працював над собою. Всі свої ощадності призначував на книжки з ділянки мистецтва. Зібрав у себе бібліотеку, яку важко побачити в приватних домах. Для нього книжка ніколи не була надто дорога, він мусів її купити й простудіювати. Нічого дивного, що тою дорогою він здобув широке професійне знання. І тепер, коли він переходить на другу сторону свого життєвого вершка, зробив справжній княжий жест — він подарував усю свою бібліотеку, яка нараховує поверх 600 томів, самих найкращих видань, на власність Українській Вільній Академії Наук! Разм із цим справжнім скарбом, він подарував Академії чимало своїх вартісних малярських творів. Вільна Академія Наук мала вже раніше докази глибокої матеріяльної і моральної жертвенности з боку українського високоідейного громадянства, але такого щедрого дару не зробив досі для нашої установи ще ніякий інший меценат.

Прощаючись зі своїми улюбленими книжками, мистець Кивелюк заявив директорові бібліотеки й музею Академії, проф. Володимирові Міяковському, що від тепер він хоче припинити свою мистецьку діяльність, задумує відійти від малярства.

І тут нагадується мені видатний польський маляр Яцек Мальчевський. Він теж попав у сплін, чи може перевтомився своєю працею, та постановив відійти від мистецтва. Влаштував у краківській палаті мистецтва виставку своїх творів і назвав її „Мої останні акорди". Хто бачив перед тим образи цього видатного майстра, відніс тим разом враження, що він справді відходить від мистецтва. Але справжній мистець не може жити без мистецтва, він мусить вернутися до нього. Минув один рік і Мальчевський знову творчо ожив — влаштував свою чергову виставку, на якій показав свої нові шедеври. Хочемо вірити, що так буде й з мистцем Володимиром Кивелюком, перед яким двері Української Академії Наук в Ню Йорку будуть завжди широко відкриті!

В ДІТРОЙТІ ВІДБУЛИСЯ ВСЕГРОМАДСЬКІ ЗБОРИ...

(Закінчення зі сторінки 1-ої)

Мгр. Євген Мастикаш, секретар Комісії, зосереджував увагу у своїй промові на акцію мирян у напрямі завершення Патріярхатом УКЦ та здійсення постанов Синоду Єпископату УКЦ. Заява Митрополита Амвросія Сенишина завершила одностайну поставу Єпископату УКЦ. Цю вістку подав сенатор Павло Юзик з Оттави, Канада. Акція мирян буде проводитися в різних формах, придержуючись гідности та достойности. Всенародний плебісцит буде проведений серед українців, поселених в усіх країнах вільного світу. В ньому виявимо наше стремління за здійснення Патріярхату УКЦ. Буде видане звернення до всіх Владик увести в життя постанови Синоду. Також буде видане звернення до Папи за піднесення до гідности Патріярхату Української Католицької Церкви. Ці акції повинні вестися Єпископатом УКЦ спільно із Світовим Конґресом Вільних Українців, КУК і УККА. В одному з міст Західньої Европи повинна бути зорганізована науково-студійна конференція. Її праця буде видана в різних мовах і розіслана відповідним чинникам. Акції мирян повинні відбуватися на всіх місцях поселення українців. Маніфестація в Торонті назначена на 20-го червня ц.р.

Отець М. Соловій, ЧСВВ (Канада) говорив про Вселенський Собор Другий Ватиканський та про колеґіяльне керування в Католицькій Церкві. Принципу колеґіяльного керування Католицькою Церквою боронив на Вселенському Соборі Митрополит Максим Германюк. За цим принципом була більшість учасників Собору. Українська Церква була помісною ще в часах Володимира Великого. Це право повинно бути їй привернене. На Вселенському Соборі справу Патріярхату Української Католицької Церкви видвигнув Верховний Архиєпископ Иосиф Сліпий. Синод Українського Католицького Єпископату створив нову конституцію помісної Української Церкви. На думку о. Соловія, треба вичікувати визнання Папою конституції та піднесення до гідности Патріярхату Української Католицької Церкви.

Заключним промовцем був д-р Василь Маркусь (Чикаґо). У своїй промові, яка часто викликала оплески приявних, він твердив, що не добачає ніякої доцільности очікування. Миряни повинні виявляти бажання Патріярхату УКЦеркви, бо це одинокий засіб зберегти її при житті. Введення постанов Синоду Українського Єпископату є життєвою конечністю.

Д-р Б. Лончина зачитав текст резолюції, в якій сказано: Українці-католики Дітройту, зібрані на Всегромадських Зборах, що відбулися 12-го квітня 1970, заходом Т-ва за Патріярхальний Устрій УКЦеркви, висловлюють свою повну піддержку Українському Католицькому Єпископатові під проводом Його Блаженства Кир Иосифа, в їхніх змаганнях за підвищення нашого Верховного Архиєпископства до гідности Києво-Галицького Патріярхату та зобов'язуються включитися в усі позитивні дії мирян для осягнення тієї мети, а зокрема піддержують „Деклярацію" Торонтської Конференції в днях 7 і 8-го березня 1970 року. Молимо Христа-Господа, за посередництвом Пречистої Діви, щоб поблагословив наші змагання, скеровані на славу Бога, Церкви і добро Народу. Резолюцію приявні прийняли загальними оплесками. Під кінець д-р Лончина склад подяку прелеґентам за доповіді, а присутнім за участь. Співом „Ще не вмерла" закінчено ці Збори.

Ректор УВУ проф. В. Янів завершує свою поїздку по ЗСА і Канаді

(Закінчення зі стор. 1-ої)

ма запляновaного конґресу ЦЕСУС-у в Монтреалі та Союзу Українського Студентства Канади у Вінніпеґу. Проф. В. Янів погодився взяти участь в обох конґресах, а крім того також у кінцевій сесії Пластового Конґресу Другого, що відбудеться з початком вересня ц. р.

Під час свого перебування у Вінніпеґу і в Торонті ректор проф. В. Янів відвідав усі редакції українських часописів, як також взяв участь у засіданні проводу Комітету Українців Канади, члени Президії якого цікавилися справами УВУ. В Чикаґо й у Вінніпеґу присутні на зустрічах громадяни висловили думку, щоб 50-річчя УВУ відзначати закупленням будинку для нього.

Перебуваючи в Оттаві, ректор проф. В. Янів разом із представником на Канаду проф. Я. Рудницьким, головою Славістичного Департаменту Манітобського Університету, відвідав німецьку амбасаду. Відбувалися ці відвідини старанням і з участю одного з алюмнів УВУ д-ра М. Боровика. В ході дружньої розмови із членами амбасади з'ясовано м. ін. значення УВУ для студентів славістичних департаментів канадійських університетів, які можуть в УВУ доповнювати своє знання, добувати кредити чи й під час літніх семестрів закінчувати там свої студії. Після відвідин культурний атташе амбасади п-ні д-р Ґ. Мюншер прийняла групу українців з Оттави на обіді, в якому крім трьох членів делеґації взяли участь ще сен. П. Юзик, професор Б. Боцюрків, професор І. Тесля, голова УНО в Оттаві п. Яремчук, п-ні Христя Герич й один із докторантів УВУ д-р І. Кіт. З німецького боку було 5 вищих урядовців амбасади і директор Німецького Інституту Культури на Канаду.

Під час свого перебування в Ню Йорку ректор професор В. Янів візьме також участь в нарадах в справі створення Наукової Ради, як найвищого координаційного центру української науки у вільному світі. Ці наради підготовані зустрічами із проводами УВАН й НТШ. Організаційне завершення Наукової Ради плянується пов'язати із 50-літтям УВУ, що припадає в 1971 році, яке повинно бути відзначене низкою наукових зустрічей і мистецьких виставок і в Німеччині — місці осідку УВУ і в інших країнах вільного світу, зокрема в ЗСА і в Канаді.

ЛЯВІНА В АЛЬПАХ ВБИЛА 68 ОСІБ

Сент Жерве. — Велика лявіна зсунулась вночі з 15 на 16 квітня ц. р. на три доми в містечку Сен Жерве у французьких Альпах, між ними на санаторію, при чому згинуло коло 68 осіб, здебільша дітей, які спали в санаторії для хворих на легені. У другому будинку мешкали 10 осіб санаторійного персоналу. Катастрофа сталася несподівано зараз після півночі. Рятункова акція добула кілька ще живих осіб з-під звалищ снігу.

У СТОЛИЦІ КАМБОДЖІ ПНОМПЕНЮ ВІДБУЛАСЯ в минулу суботу маніфестація коло 40.000 державних службовиків, студентів, середньошкільників і робітників. Маніфестація мала націоналістичний характер, за теперішній тамошній уряд і проти комуністичних аґресорів. Коротко промовляв прем'єр Лон Ноль, приявними були всі особи з державної верхівки. Напередодні в прикордонному містечку Прасот згинуло 89 в'єтнамців, мешканців Камбоджі, які попались в перехресний вогонь державного війська і В'єтконгу.

СПОРТ

Редагує В.Сохан

КАЛЕНДАРЕЦЬ ЗМАГАНЬ УКРАЇНСЬКИХ КЛЮБІВ

УСК Ню Йорк — СК Елізабет, фінал Сходу в змаганнях за футбольний чемпіонат і Чашу ЗСА відбудеться в неділю, 19-го квітня о год. 2-ій по полудні на грищі Метрополітен Овал в Маспет, Н. Й.

ВІДБИВАНКОВИЙ ТУРНІР ЗА ПЕРШІСТЬ УСЦАК

Відбиванковий турнір дружин чоловіків і жінок за першість Української Спортової Централі Америки і Канади на 1970 рік відбудеться в суботу, 16-го і в неділю, 17-го травня в Дітройті. Господарем турніру буде УСК „Черник". В цьому офіційному турнірі за першість УСЦАК, який буде відкритим турніром, можуть взяти участь відбиванкові дружини всіх клюбів і товариств, які є членами УСЦАК.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

СУБОТА, 18-го КВІТНЯ 1970 р.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Звичайні місячні збори Б-ва св. Юрія — 239 Відд. в домі Укр. Амер. Горожан при 847 N. Franklin від 3:30 до 4:30 Члени матимуть змогу передати свої побажання делеґатові на 27 конвенцію. — Д-р В. Галан, предс., М. Ковальчук, секр.

НЕДІЛЯ, 19-го КВІТНЯ 1970 р.

ПАРМА, Огайо. Місячні збори Т-ва І. Франка — 334-ий Відд. о год. 1-ій по пол. в в залі West Side Federal Savings, 5839 Ridge Rd. Проситься чл. прибути та вирівняти вкладки. — Управа.

ТАРЗАН, Ч. 6851. Вождь дунів все ще вірить в „обія"- мужа

Під час коли сотник Дикий Кіт полює на звірину, а вождь Меду шукає соковитих корінчиків проти своєї спраги, Тарзан стоїть на стійці біля радіоапарату „Кву-Екс", як той автоматично пересилає свій електронічний сигнал за гелікоптером з Мамбузі.

Багато дунів померло... Помре їх більше в наступному місяці — якщо не переборемо їхніх вроджених забобонів медичним знанням!

Ох-ох, Боги дуже загнівані на нас! Не маємо „обія"-мужа, щоб заспокоїти богів магією „обія"!